

Ewa Bobińska

Co warto wiedzieć o Parlamencie Europejskim?

Cele

- pogłębienie wiedzy na temat Parlamentu Europejskiego
- przygotowanie do aktywnego funkcjonowania w strukturach wspólnot europejskich
- kształtowanie postaw obywatelskich
- kształtowanie umiejętności prezentacji własnej opinii
- kształtowanie umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania informacji

Podstawa programowa – Edukacja historyczna i obywatelska

Przedmiot: *Historia*

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- Przedstawia okoliczności i ocenia znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej, s. 46

IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- Ocenia dokonania III Rzeczypospolitej w polityce zagranicznej, s. 58

Przedmiot: *Wiedza o społeczeństwie*

IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- Charakteryzuje sposób powoływania, działania i najważniejsze kompetencje instytucji Unii Europejskiej (Rada Unii Europejskiej, Parlament Europejski, Komisja Europejska, Rada Europejska, Trybunał Sprawiedliwości, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Europejski Bank Centralny), s. 109

Metody

- puzzle (układanka ekspercka)
- praca z tekstem źródłowym
- dyskusja
- uczenie się w małych zespołach

Pojęcia kluczowe

Parlament Europejski, deputowani, ordynacja wyborcza, immunitet, kompetencje, zasada kodecyjni, wybory, europosłowie

Materiały pomocnicze

- nr 1 – opis metody puzzli/układanki eksperckiej. Arkusz informacji o Unii Europejskiej.
- nr 2 – Arkusz Informacji o Unii Europejskiej 2013 Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2013, ISBN 978-92-823-4477-4, Unia Europejska, 2013.
- nr 3 – Eurobarometr Parlamentu Europejskiego, Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji, Dział Badania Opinii Publicznej, Bruksela 2013.
- nr 4 – Materiał „Parlament Europejski oraz polskie i unijne instytucje w opinii Polaków” opracowany przez Instytut Spraw Publicznych w 2003 roku.
- nr 5 – Opinie na temat pożądanых cech (umiejętności) polskich kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego.

Czas

2 godziny lekcyjne

Przebieg zajęć

1. Celem lekcji jest uświadomienie uczniom, że członkostwo Polski w Unii Europejskiej wymaga od Polaków konieczności funkcjonowania nie tylko jako obywateli swojego kraju, ale także jako członków europejskiej wspólnoty narodów, jest to dużym wyzwaniem dla naszego społeczeństwa. Oprócz znanych instytucji krajowych funkcjonują nowe struktury organizacyjne, nowa przestrzeń aktywności politycznej i obywatelskiej, nowe możliwości i zobowiązania. Poszerzenie sfery obywatelskiej o „przestrzeń europejską” rodzi wiele pytań dotyczących sposobu traktowania własnej przynależności do Europy, w tym także postrzegania poszczególnych elementów europejskiego systemu politycznego. Czy Polacy są zainteresowani problemami polityki europejskiej? Jak postrzegają Parlament Europejski, jego priorytety oraz rolę w polityce UE?
Powiedz uczniom, że na powyższe pytania spróbujecie znaleźć odpowiedź na dzisiejszej lekcji.
2. W związku z powszechnym brakiem informacji o Parlamencie Europejskim (jednej z najważniejszych instytucji systemu politycznego UE), pierwsza część lekcji poświęcona będzie na poszerzenie wiedzy o tej instytucji. Aby gruntowniej poznać i lepiej zrozumieć kompetencje najważniejszego organu UE, zastosuj metodę puzzli – inaczej nazywaną układanką ekspercką (materiał pomocniczy nr 1), która umożliwia lepsze przygotowanie uczniów do poznania wybranego obszaru wiedzy.
Podziel klasę na 5 grup eksperckich (liczba osób w każdej grupie powinna być identyczna). Każda grupa otrzymuje swój numer, a każdy uczeń – numer wskazujący mu grupę, w której będzie pracował w następnym etapie.
Zadaniem uczniów jest przeczytanie tekstu źródłowego przygotowanego dla każdej grupy, a następnie zreferowanie kolegom z pozostałych grup. Rozdaj grupom przygotowany tekst (każdy uczeń otrzymuje swój tekst) – materiał pomocniczy nr 2.
 - Uczniowie indywidualnie zapoznają się z tekstem. Następnie zespół pracuje wspólnie; zastanawia się, co w tym tekście było najistotniejsze, na co trzeba zwrócić szczególną uwagę, co trzeba skonsultować z nauczycielem. Efektem pracy zespołu ekspertów jest

wspólnie napisana notatka streszczająca otrzymany tekst. Notatka ta będzie każdemu ekspertowi potrzebna do dalszej pracy (**ok. 15 min**)

- Kolejny etap pracy odbywa się w nowych zespołach, utworzonych z przedstawicieli każdej z pięciu grup eksperckich. Eksperci relacjonują to, czego nauczyli się w poprzedniej grupie i w ten sposób każdy uczeń poznaje całość materiału pomocniczego (**ok. 15 min**).
- Podsumuj pracę uczniów i zapytaj jak im się wspólnie pracowało? Jak się czuli w roli ekspertów? Sprawdź stopień przyswojenia wiedzy, zadając uczniom pytania dotyczące Parlamentu Europejskiego – jego roli, zadań, znaczenia w kreowaniu polityki UE. Na zakończenie lekcji krótkie powtórzenie i podsumowanie: uczniowie uzupełniają przerysowaną do zeszytu tabelę (**10 min**).

PARLAMENT EUROPEJSKI

Siedziba	Skład i sposób wyłaniania	Funkcje/zadania	Organizacja	Znaczenie

3. Zadaj uczniom pracę domową, podziel ich na 5 kolejnych grup i rozdaj materiał (materiał pomocniczy nr 3). Poproś o zapoznanie się z opinią publiczną dotyczącą zagadnień:

Grupa 1. Informacje o Parlamencie Europejskim, s. 14–23

Grupa 2. Rola Parlamentu Europejskiego, s. 26–32

Grupa 3. Wiedza na temat instytucji Unii Europejskiej, s. 35–44

Grupa 4. Wiedza na temat Parlamentu Europejskiego, s. 47–56

Grupa 5. Parlament Europejski – dziś i jutro, s. 62–68

Poproś o zrobienie notatki.

Podaj link do strony internetowej, gdzie uczniowie znajdą potrzebny materiał:

http://www.ore.edu.pl/stronaore/index.php?option=com_content&view=article&id=4513&Itemid=1996

4. Drugą lekcję rozpocznij przypomnieniem najważniejszych informacji dotyczących Parlamentu Europejskiego.

- Poproś uczniów, żeby usiedli w grupach zgodnie z przydzielonym materiałem. Każdy po kolei przedstawia swoją notatkę, a następnie cała grupa dyskutuje i wypracowuje jeden wspólny wniosek. Rozdaj arkusze papieru, na których zostaną zapisane wspólne wnioski i zaprezentowane pozostałym grupą (**15 min**). Jeżeli zajdzie taka potrzeba, pomagaj w formułowaniu wniosków.

- Po zakończonej pracy poproś przedstawiciela każdej grupy o odczytanie wniosków.

Podsumuj pracę uczniów i zaproponuj zapoznanie się z raportem „Parlament Europejski oraz polskie i unijne instytucje w opinii Polaków” opracowanym przez Instytut Spraw Publicznych w 2003 roku (materiał pomocniczy nr 4), czyli na rok przed wstąpieniem Polski w struktury Unii Europejskiej. Może to być początek szerszej dyskusji albo kolejnego zadania dla uczniów. Decyzja należy do nauczyciela, ale może zamknąć dyskusję następującymi wnioskami:

- W 2004 roku choć większość Polaków orientowała się, że w Unii Europejskiej funkcjonuje Parlament Europejski, to mieli o nim niewielką wiedzę.
- Zdecydowana większość (73%) ankietowanych chciała – gdyby pojawiła się taka możliwość – dowiedzieć się więcej o Parlamencie Europejskim.

A jak jest teraz, czy coś się zmieniło? Jeżeli tak, to dlaczego? Co było tego powodem?

- W dalszej części lekcji uczniowie pracują w tych samych grupach. Poproś o określenie kompetencji (wiedzy, umiejętności, postaw) kandydata na deputowanego do Parlamentu Europejskiego. Technika pracy dowolna: plakat, prezentacja, scenka sytuacyjna (**ok. 10 min**). Poproś zespoły o prezentację wykonanej pracy.

Zapisać na tablicy te cechy, które powtórzyły się we wszystkich grupach. Przedstaw uczniom materiał pomocniczy nr 5 dotyczący pożądanych cech polskich kandydatów na posłów do PE według badania opinii społecznej w 2004. Dokonajcie porównania z cechami proponowanymi przez uczniów i przedyskutujcie, które z nich są najważniejsze i dlaczego. Opracujcie „sylwetkę europosła 2014” i przedstawcie ją na forum klasy (**ok. 10 min**).

Materiał pomocniczy nr 1

Opis metody puzzli/układanki eksperckiej

Jest to metoda, która sprzyja kształtowaniu umiejętności czytania ze zrozumieniem, analizowaniu podanych informacji i wydobywaniu istoty tekstu, a także uczeniu się współpracy i odpowiedzialności za pracę zespołu. Stosując ją na lekcji, uczniowie mogą również doskonalić umiejętności komunikacji i prezentacji własnej opinii. Metoda ta pozwala włączyć do pracy uczniów słabszych lub mających trudności z funkcjonowaniem w grupie. Angażuje ona wszystkich uczniów.

Można ją stosować zamiast tradycyjnego wykładu na lekcji wymagającej przekazania dużej ilości wiedzy merytorycznej.

Sposób przeprowadzenia:

1. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Grup ma być tyle, na ile części udało mu się podzielić materiał, nad którym mają pracować. Byłoby dobrze, gdyby grupa również liczyła tylu uczniów, na ile części został podzielony materiał. Każdy uczeń w grupie otrzymuje swój numer, wskazujący mu grupę, w której będzie pracował w następnym etapie.
2. Nauczyciel rozdaje wszystkim uczniom w grupach podzielony na części tekst.
3. Każdy uczeń zapoznaje się z tekstem najpierw indywidualnie, podkreśla w nim to, co uważa za najbardziej istotne. Później grupa wspólnie rozmawia na temat przeczytanego tekstu, uzgadniając najważniejsze treści. Uczniowie mogą zredagować notatkę – streszczenie.
4. Uczniowie tworzą nowe grupy – w skład każdej wchodzi przedstawiciel z poprzedniej eksperckiej grupy. Eksperci relacjonują to, czego nauczyli się w poprzedniej grupie. Jeśli starczy czasu, można polecić uczniom, żeby sporządzili plakat lub mapę pojęciową z całości materiału.

5. Na zakończenie, aby sprawdzić w jakim stopniu klasa opanowała materiał, można rozdać uczniom do wypełnienia krótki test lub też stawiać pytania otwarte, na które uczniowie muszą odpowiedzieć. Można zrobić krótki wykład podsumowujący z wykorzystaniem folii lub prezentacji multimedialnej.

Materiał pomocniczy nr 2

Arkusze Informacyjne o Unii Europejskiej – raport za 2014 r.

<http://bookshop.europa.eu/pl/dzia-ania-unii-europejskiej-cbtgUKABst4kkAAAEjJ5EY4e5L/>

Grupa 1. Parlament Europejski: rys historyczny, s. 36–38

Grupa 2. Parlament Europejski: uprawnienia, s. 39–41

Grupa 3. Parlament Europejski: organizacja i funkcjonowanie, s. 42–44

Grupa 4. Parlament Europejski: procedury wyborcze, s. 45–47

Grupa 5. Parlament Europejski – stosunki z parlamentami narodowymi, s. 48–50

Materiał pomocniczy nr 3

Eurobarometr Parlamentu Europejskiego

„Na rok przed wyborami europejskimi w 2014 r.”

http://www.europarl.pl/pl/poslowie_parlament_i_ty/eurobarometr/eb-2013/eb795_cz3.html;jsessionid=79B64B8ED9A39FE4F75912CA1E46498

Grupa 1. Informacje o Parlamencie Europejskim, s. 14–23

Grupa 2. Rola Parlamentu Europejskiego, s. 26–32

Grupa 3. Wiedza na temat instytucji Unii Europejskiej, s. 35–44

Grupa 4. Wiedza na temat Parlamentu Europejskiego, s. 47–56

Grupa 5. Parlament Europejski – dziś i jutro, s. 62–68

Materiał pomocniczy nr 4

Podsumowanie wyników badania opinii publicznej – materiał cytowany z publikacji:

Obraz Polski i Polaków w Europie

red. Lena Kolarska-Bobińska

Warszawa, Instytut Spraw Publicznych, 2003

Badanie zaufania do krajowych i europejskich instytucji władzy, a także wiedzy o Parlamencie Europejskim przeprowadzaliśmy w okresie specyficznym na polskiej scenie politycznej. Po pierwsze, badanie prowadzono w czasie bardzo złych ocen rządu i parlamentu, przy jednocześnie utrzymujących się pozytywnych ocenach prezydenta. Po drugie, był to czas przedreferendalny, w którym w życiu publicznym mieliśmy do czynienia ze swego rodzaju zamrożeniem konfliktów politycznych, z – mówiąc obrazowo – „zamiataniem pod dywan”

trudnych spraw i problemów, co mogło sprawiać wrażenie rozejścia się nastrojów społecznych wśród elit politycznych i zwykłych ludzi. Wydaje się, że oba te czynniki spowodowały, iż duża część opinii dotyczących polskich instytucji miała charakter emocjonalny, była raczej demonstracją niezadowolenia niż chłodną oceną wynikającą z przesłanek merytorycznych.

Zaufanie do międzynarodowych instytucji opiera się raczej na stereotypach niż na wiedzy. Wszystkie instytucje międzynarodowe są w świadomości Polaków postrzegane dość stereotypowo – jako podobne, niezbyt się różniące. Można przypuszczać, że mała wiedza na ich temat, a także brak bezpośrednich doświadczeń powodują, że tak indywidualna miara, jaką jest poziom zaufania, słabo różnicuje ich postrzeganie. Niewielką wiedzę na temat instytucji unijnych może potwierdzać związek ocen tych instytucji z ogólną skłonnością do optymizmu lub pesymizmu – jeśli się niewiele wie o przedmiocie oceny, to oceny pozytywne łączą się ze skłonnością do optymizmu w ogóle, podobnie jak oceny negatywne ujawniają ogólną skłonność do pesymizmu i malkontentstwa.

Z tych przyczyn w porównaniach międzynarodowych otrzymaliśmy układ wyraźnie niesymetryczny: bardzo niskie poparcie dla instytucji krajowych oraz wysoką akceptację instytucji unijnych. W tej sytuacji trudno jednak odpowiedzieć na pytanie, czy tak skrajnie kontrastowy układ ocen jest typowy, czy też nietypowy i czy jest skutkiem bieżącej sytuacji na naszej scenie politycznej.

Mimo tych uwarunkowań interpretacyjnych można stwierdzić, że Polacy mają bardzo duże zaufanie do sensowności organizacji, sprawności działania i uczciwości instytucji unijnych. W opinii znacznej części respondentów przystąpienie do Unii Europejskiej jest traktowane jako remedium na niesprawność polskich instytucji życia publicznego, takich jak np. sądownictwo. W opinii badanych integracja z Unią oznacza w znacznej mierze przystąpienie do „lepszego” świata, lepiej urządzonego, sprawniejszego, sensowniej zorganizowanego i jawiącego się jako bardziej przyjazny niż instytucje funkcjonujące we własnym kraju. Choć obawiamy się ograniczenia możliwości prezentowania naszych problemów na tak dużym forum, jakim będzie zjednoczona Europa, to jednak mamy nadzieję, że pod wpływem dobrych wzorów unijnych (co do których jesteśmy głęboko przekonani), a także wskutek kontroli Unii Europejskiej funkcjonowanie instytucji życia publicznego w Polsce zdecydowanie się poprawi.

Badanie opinii publicznej

Tabela 1. Ocena działalności Parlamentu Europejskiego (w %)*

Jak, ogólnie rzecz biorąc, oceniał(a)by Pan(i) działalność Parlamentu Europejskiego	
dobrze	57
źle	7
trudno powiedzieć	36

* Odpowiedzi osób, które słyszały o Parlamencie Europejskim (N = 760).

Tabela 2. Wiedza na temat sposobu wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego (w %)

W jaki sposób, według Pana(i) wiedzy, będą wybierani deputowani do Parlamentu Europejskiego? Czy	
wyznaczy ich rząd	17
wyznaczy ich prezydent	3
wybiorą ich ze swego grona posłowie i senatorowie	21
wybiorą ich wszyscy Polacy w wyborach	27
trudno powiedzieć	33

Tabela 3. Wiedza na temat liczby posłów reprezentujących Polskę w Parlamencie Europejskim (w %)

Ilu posłów, Pana(i) zdaniem, będzie reprezentować Polskę w Parlamencie Europejskim. Czy tyłu co	
duże kraje europejskie (np. Niemcy, Francja)	7
średnie kraje europejskie (np. Hiszpania, Włochy)	34
mniejsze kraje europejskie (np. Portugalia, Holandia)	12
inne nowo wstępujące kraje (np. Czechy, Węgry)	19
trudno powiedzieć	28

Tabela 4. Chęć pogłębienia wiedzy o Parlamencie Europejskim (w %)

Czy chciał(a)by Pan(i) dowiedzieć się czegoś więcej o Parlamencie Europejskim?	
zdecydowanie tak	35
raczej tak	38
raczej nie	15
zdecydowanie nie	8
trudno powiedzieć	5

Tabela 5. Chęć pogłębienia wiedzy o Parlamencie Europejskim a stopień znajomości tej instytucji (w %)

Czy chciał(a)by się Pan(i) dowiedzieć czegoś więcej o Parlamencie Europejskim?	Czy słyszał(a) Pan(i), czy też nie słyszał(a) o Parlamencie Europejskim?		
	słyszałem(am) i sporo wiem o tej organizacji	słyszałem(am), ale niewiele wiem o tej organizacji	nie słyszałem(am) o tej organizacji
tak	87	58	48
nie	12	48	42
trudno powiedzieć	1	4	10

Tabela 6. Deklaracje udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego (w %)

Czy wzięłby (wzięłaby) Pan(i) udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego, gdyby odbywały się one już teraz, w najbliższą niedzielę?	
na pewno wzięłbym (wzięłabym) udział	42
raczej wzięłbym (wzięłabym) udział	21
raczej nie wzięłbym (wzięłabym) udziału	11
na pewno nie wzięłbym (wzięłabym) udziału	15
trudno powiedzieć	11

Tabela 7. Opinie na temat wagi faktu zasiadania przedstawicieli Polski w Parlamencie Europejskim dla Unii Europejskiej, Polski i Polaków (w %)

Czy, w Pana(i) ocenie, fakt, że przedstawiciele Polski będą zasiadać w Parlamencie Europejskim będzie ważny czy też nieważny	
Dla Unii Europejskiej	
ważny	63
nieważny	20
trudno powiedzieć	17
Dla Polski	
ważny	84
nieważny	7
trudno powiedzieć	9
Dla ludzi takich jak Pan(i)	
ważny	55
nieważny	30
trudno powiedzieć	15

Materiał pomocniczy nr 5

Opinie na temat pożądanych cech (umiejętności) polskich kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego (w %), badanie z roku 2004

Jakie cechy lub umiejętności powinien w Pana(i) ocenie mieć polski kandydat na parlamentarzystę w Parlamencie Europejskim. Czy przede wszystkim powinien on	
Być uczciwy	75
Znać prawo	49
Mieć wiedzę o sprawach europejskich i międzynarodowych	47
Mieć wiedzę o problemach własnego regionu i potrzebach jego mieszkańców	40
Być wrażliwy na ludzkie problemy	34
Znać języki obce	34
Umieć przekonująco przedstawiać swoje poglądy	33
Być polskim patriotą	29
Umieć się właściwie zachować, mieć kulturę osobistą	16
Być pracowity	15
Mieć łatwość w nawiązywaniu kontaktów z ludźmi	14
Mieć odpowiedni wygląd zewnętrzny, dobrze się prezentować	3